

تاریخ تصویب (از آیین نامه ها)

مصوب بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۳

آیین نامه آموزشی دوره کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته در ۶۹ ماده و ۸۱ تبصره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۳ به تصویب رسید. این آیین نامه از ابتدای سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی تابعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می شوند، لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد کلیه آیین نامه و بخشنامه های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه، لغو می شود.

رای صادره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۲ ۱۳۸۲/۳/۲۳ در مورد آیین نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته صحیح است، به واحدهای مجری ابلاغ شود.

مورد تأیید است

دکتر مسعود پزشکیان وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و رییس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر محمدرضا صبری دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مقدمه (از آیین نامه ها)

آیین نامه آموزشی مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مصوب بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی، مورخ ۸۲/۳/۲۳ بعد از نظرخواهی گسترده از دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی در جلسات متعدد یکساله کمیته تدوین و تفسیر آیین نامه ها و مقررات آموزشی دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورد بازنگری و تجدید نظر قرار گرفت و در این بازنگری حداکثر تلاش ممکن در جهت رفع ابهام از مواد و تبصره های مختلف آن و همچنین استفاده از تمامی نظرات سازنده و مثبت دانشگاهها صورت گرفته است. با توجه به حجم تغییرات توصیه می گردد کلیه مفاد این آیین نامه مورد توجه و عنایت ویژه کارشناسان و مسئولین محترم ادارات آموزش دانشگاهها و دانشکده ها قرارگیرد، تا ضمن اجرای دقیق مقررات از تضییع حقوق دانشجویان جلوگیری به عمل آید. لازم به ذکر است مفاد ماده ۱۰ آیین نامه مطابق مصوبه جلسات دهم، چهاردهم و هیجدهم شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۷۹/۷/۳۰، ۱۳۸۰/۳/۱۵ و ۱۳۸۲/۳/۱۱ در خصوص حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته میباشد و جهت هر يك از رشته ها در مقاطع مذکور پس از بازنگری برنامه آموزشی رشته مربوطه لازم الاجرا است. لذا تا زمانی که برنامه جدید بازنگری شده، ابلاغ نشده است برنامه قبلی و سقف واحدهای قبلی به قوت خود باقی است. در خاتمه لازم است از همکاری صمیمانه مسئولان آموزشی دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی در ارسال نظرات مفید و سازنده و نیز از اعضای کمیته تدوین و تفسیر آیین نامه ها و مقررات آموزشی و کارشناسان این دبیرخانه که با شرکت در جلسات متعدد، این دبیرخانه را در بازنگری آیین نامه یاری دادند تشکر و قدردانی نمایم.

دکتر محمدرضا صبری دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

تعاریف:

تعاریف زیر در آیین نامه های کلیه مقاطع مختلف تحصیلی به صورت یکسان پذیرفته شده و حسب مقطع مربوط مورد استناد می باشد و جز لاینفک آیین نامه ها بوده و هر نوع تغییر و تفسیر مغایر با آن مجاز نیست.

دانشگاه علوم پزشکی :

مؤسسه ای است آموزشی، پژوهشی و خدماتی که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع، عمل مینماید. هر دانشگاه علوم پزشکی از دانشکده پزشکی و حداقل دو دانشکده دیگر تشکیل می شود. دانشکده علوم پزشکی :

دانشکده علوم پزشکی مؤسسه آموزشی، پژوهشی و خدماتی مستقلی است که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع، عمل می نماید.

دانشکده :

دانشکده واحدی از يك دانشگاه است که از حداقل سه گروه آموزشی تشکیل می شود. مانند دانشکده پزشکی، دانشکده دندانپزشکی و دانشکده بهداشت.

آموزشکده در گروه پزشکی:

مؤسسه آموزش عالی است که از تجمع گروه های آموزشی در سطح کاردانی رشته های گروه پزشکی تشکیل می گردد و امکانات و تجهیزات لازم برای ارائه آموزش رشته های تحصیلی در آن دایر است.

مؤسسه :

مؤسسه در آموزش عالی يك مفهوم عام است که به هر يك از مراکز آموزش عالی و پژوهشی که با مجوز رسمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده باشد، اطلاق می گردد.

گروه آموزشی :

عده دار آموزش و پژوهش و یا ارائه خدمات درمانی در ارتباط با يك رشته و یا يك شاخه میباشد. مثل گروه بهداشت، گروه فیزیولوژی و گروه جراحی. گروه آزمایشی :

سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری ورود به دانشگاهها، داوطلبان را برحسب رشته های انتخابی به گروههای خاص تقسیم می کند که هر يك از این گروهها، گروه آزمایشی نامیده میشود.

دوره :

دوره تحصیلی مجموعه دروسی است هماهنگ و منسجم و به هم وابسته در يك رشته که در چارچوب نظام خاص و در يك مدت زمان معین به دانشجوی ارائه می شود تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم دانشگاهی منجر شود، دوره های تحصیلی در نظام آموزش عالی علوم پزشکی ایران در مقاطع تحصیلی زیر ارائه میشود:

- کاردانی (فوق دیپلم)

- کارشناسی (لیسانس) پیوسته و ناپیوسته

- کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) ناپیوسته دکترای عمومی

- دکترای تخصصی (پی. ای. دی)

- تخصص بالینی (دستاری)

- فوق تخصص

اداره آموزش:

منظور از اداره آموزش، يك واحد اداری در يك دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام نویسی، انتخاب واحد، انجام امتحانات، جمع آوری نمرات و اعلام نتایج را بر عهده دارد.

استاد :

هر عضو هیأت علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را بر عهده دارد استاد نامیده میشود.

رشته :

رشته یکی از شعب فرعی گروه های علمی (علوم پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی مهندسی، کشاورزی و هنر) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به يك کارآیی مشخص می انجامد. در دو رشته متمایز دروس مشترک نباید از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) تجاوز کند.

گرایش :

هر يك از شعب يك رشته که ناظر بر يك تخصص باشد، گرایش نامیده می شود. اختلاف دروس در دو گرایش از يك رشته نباید از ۷ درصد کل واحدها کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) بیشتر باشد.

دروس :

دروس دانشگاهی از لحاظ محتوی، به دروس عمومی و اختصاصی (پایه و تخصصی رشته) و از نظر ارتباط با یکدیگر به دروس پیوسته (پیش نیاز) و مستقل و از جنبه لزوم یا عدم لزوم انتخاب به دروس اجباری و اختیاری و از لحاظ نحوه تعلیم و تدریس، به دروس نظری، عملی، نظری و عملی، نظری عملی کارآموزی، کارورزی و کارآموزی در عرصه تقسیم میشود.

تبصره :

دروسي که به صورت نظري و عملي نوشته مي شوند مستقل از يك ديگر تدریس مي شوند و هر يك کد جداگانه و نمره جداگانه دارند. دروسي که به صورت نظري - عملي نوشته ميشوند يك درس محسوب شده و کد مشترك و نمره مشترك دارند.

درس عمومي :

دروسي است که به منظور توسعه بخشیدن به اطلاعات عمومي دانشجويان و رشد و بينش فرهنگي آنان بر اساس فرهنگ و معارف و عقايد اسلامي و نیز آشنايي با روشهاي علمي عرضه مي شود. اين درس براي کليه دانشجويان تمامي رشته هاي علوم پزشکي در مقاطع تحصيلي کارداني، کارشناسي پيوسته و ناپيوسته و دوره هاي دکترای عمومي الزامي است. درس اختصاصي:

اين درس به دو دسته، درس پایه و درس تخصصي رشته به شرح زیر تقسيم مي شود: الف) درس پایه، دروسي است که براي آماده نمودن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقويت بنيه و بينش علمي وي و درک بهتر درس تخصصي رشته عرضه مي شود. ب) درس تخصصي رشته، دروسي است که صرفاً به منظور ايجاد و افزايش کارايي هاي علمي و عملي يك رشته تدریس مي شود.

درس جبراني:

در صورتي که دانشجو دروسي را در مقطع قبل نگذرانده باشد موظف است اضافه بر واحدهاي درسي مقرر، به تشخيص گروه آموزشي و مطابق برنامه آموزشي مربوط آن درس را به عنوان درس جبراني بگذراند.

درس اجباري :

دروسي است که فارغ التحصيل شدن دانشجو منوط به گذراندن آنهاست و با درس ديگر قابل تعويض نمي باشد.

درس اختياري:

دروسي است که با توجه به مقررات و برنامه هاي آموزشي مي توان آنها را از ميان مجموع هاي از درس انتخاب کرد.

درس پيوسته (پيش نياز):

دروسي است که گذراندن آنها براي گرفتن يك درس ديگر ضروري است. درس جبراني يا اجباري مي توانند پيش نياز باشند. درس اختياري نمي توانند پيش نياز باشند.

درس مستقل:

دروسي است که انتخاب آنها منوط به انتخاب يا گذراندن درس يا درسي ديگر نيست. درس نظري :

دروسي است که در کلاس درس ارائه ميشود. درس عملي :

دروسي است که در کارگاه، آزمایشگاه و مرکز مهارت هاي باليني يا بخشهاي مربوط در دانشکده ارائه ميشود.

درس کارآموزي :

دروسي است که در محيط کار واقعي (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات درماني) و يا در محيط شبیه سازي شده (مرکز مهارت هاي باليني) براي آموزش مهارت هاي عملي ارائه مي شود. درس کارورزي:

دروسي است که در محيط کار واقعي و براي کسب تسلط بر مهارت هاي عملي ارائه ميشود.

درس کارآموزي در عرصه:

دروسي است که با هدف آموزش مهارت هاي عملي در عرصه ارائه خدمات بهداشتي درماني ارائه ميشود. شرايط ورود:

ماده ۱ (از آيين نامه ها) شرايط ورود به دوره هاي کارداني، کارشناسي پيوسته و کارشناسي ناپيوسته، اعم از دوره هاي روزانه و شبانه به شرح زیر است :

۱-۱- پذيرفته شدن در آزمون ورودی.

۱-۲- برخورداري از سلامت تن و روان براساس ضوابط شوراي عالي برنامه ريزي علوم پزشکي.

۱-۳- مجاز بودن به تحصيل از نظر قوانين و مقررات جاري کشور و داشتن شرايط عمومي ورود به آموزش عالي، برابر مصوبات شوراي عالي انقلاب فرهنگي.

۴-۱- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) و یا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) از داخل یا خارج از کشور، مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آن برای آموزشهای حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) و یا داشتن گواهینامه دوره کاردانی برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته که حسب مورد به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.

۵-۱- سپردن تعهد خدمت بر اساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.

تصیر ۱- چنانچه دانشجو با توجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای رشته پذیرفته شده برخوردار نباشد، براساس نظر شورای پزشکی دانشگاه اجازه تحصیل در رشته اعلام شده را ندارد.

تصیر ۲- ارائه تأییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.

تصیر ۳- پرداخت شهریه، دانش آموختگان را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمیکند.

تصیر ۴- در مورد دانشجویان شبانه به هنگام نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی، پرداخت شهریه به دو صورت ثابت و متغیر، برابر ضوابط مربوط، علاوه بر رعایت سایر شرایط الزامی است.

تصیر ۵- چنانچه دانشجوی دوره روزانه بدون اراده شخصی و به دلیل مشکلات دانشگاه به دوره شبانه معرفی گردد از پرداخت هرگونه شهریه اعم از ثابت و متغیر معاف خواهد بود.

ماده ۲ (از آیین نامه ها)

پذیرفته شدگان آزمون ورودی، موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۲ (از آیین نامه ها)

دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند، برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترك تحصیل است و دانشجو اخراج خواهد شد.

تصیر ۱- در موارد استثنایی که دانشجو ترك تحصیل خود را موجه می داند باید دلایل آن را حداکثر یک ماه قبل از پایان همان نیمسال بصورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد. در صورت تأیید موجه بودن ترك تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می شود.

تصیر ۲- دانشجویی که ترك تحصیل نموده، چنانچه بخواهد مدارك تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده ۴ (از آیین نامه ها)

دانشجو در يك زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از يك رشته و در هر رشته بیش از يك گرایش در يك یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی، روزانه و شبانه را نخواهد داشت. در صورت تخلف، به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تصیر: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آئین نامه و ضوابط مربوط به خود می باشند.

ماده ۵ (از آیین نامه ها)

آموزش در تمام دانشگاههای کشور مبتنی بر نظام واحدی است. در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در يك درس به همان درس محدود است. هر واحد درسی، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری ۱۷ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۲۴ ساعت، کارگاهی یا کارآموزی یا عملیات میدانی و کارآموزی در عرصه ۵۱ ساعت، در طول يك نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود. در مورد رشته هایی که دارای پروژه

هستند مدت اجرای پروژه در يك نیمسال متناسب با واحد آن، توسط استاد مربوط تعیین میشود.

ماده ۶ (از آیین نامه ها)

هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن شرایط و امکانات يك دوره تابستانی است مدت آموزش هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۷ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش با رعایت مفاد ماده ۵ است.

تبصره ۱- طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت آموزش محسوب نمیشود.

تبصره ۲- در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول ۱۷ هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه، می توان درس یا درسهایی را در مدتی کوتاهتر از ۱۷ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسها را اخذ کرده اند تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده ۵ این آیین نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاسها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

ماده ۷ (از آیین نامه ها)

تمام دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند. تبصره : ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جا به جا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در يك درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی است.

ماده ۸ (از آیین نامه ها)

دانشگاههای دارای هیأت ممیزه می توانند با توجه به برنامه آموزشی در هر رشته به تشخیص گروه مربوطه تعدادی از دروس اصلی مرتبط با رشته را تعیین و به عنوان دروس اختیاری به دانشجویان ارائه دهند، مشروط بر آنکه تعداد واحدها و طول دوره در هر رشته از سقف مجاز در این آیین نامه تجاوز نکند.

ماده ۹ (از آیین نامه ها)

دانشگاهها می توانند در صورت لزوم به تشخیص گروه آموزشی و تأیید دانشکده و دانشگاه، در هر رشته از دوره های کارشناسی تا ۲۰ ساعت و در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپوسته تا ۱۰ ساعت به عنوان حل تمرین به ساعات تدریس رشته، در طول دوره بیفزایند . این افزایش ساعت موجب افزایش واحد هر درس نمی شود.

ماده ۱۰ (از آیین نامه ها)

تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر يك از دوره های تحصیلی گروه پزشکی، برابر سر فصل برنامه های مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی به شرح زیر است :

دوره کاردانی: بین ۶۴ تا ۶۸ واحد

دوره کارشناسی پیوسته : ۱۲۰ واحد

دوره کارشناسی ناپوسته : ۶۵ واحد

ماده ۱۱ (از آیین نامه ها)

هر دانشجوی دوره روزانه در هر نیمسال حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی و دانشجوی دوره شبانه حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۸ واحد را باید انتخاب کند. تبصره ۱: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو در يك نیمسال تحصیلی حداقل ۱۷ باشد می تواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده، در نیمسال بعد حداکثر تا ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند . دانشجوی دوره شبانه که دارای این شرایط باشد می تواند حداکثر تا ۲۰ واحد درسی را انتخاب کند. تبصره ۲- در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل ۱۲ واحد در دوره روزانه و ۱۰ واحد در دوره شبانه معاف است. تبصره ۲- تعداد واحدهای انتخابی در دوره تابستانی حداکثر شش واحد درسی است.

ماده ۱۲ (از آیین نامه ها)

اخذ واحد درسی همراه با کارآموزی در عرصه مجاز نمی باشد.

تبصره ۱: در صورت ضرورت و به تأیید شورای آموزشی دانشگاه اخذ حداکثر يك درس عمومی همراه با کارآموزی در عرصه امکان پذیر است . همچنین در صورتی که دانشجو تنها يك درسی تئوری باقیمانده داشته باشد و قبلاً آن درس

را اخذ نموده و در کلاسهای مربوط حضور داشته و لیکن در امتحان آن درس شرکت نکرده و یا نمره قبولی کسب نکرده باشد، با نظر دانشگاه و تأیید استاد مربوط می تواند آن درس را همراه با کارآموزی در عرصه اخذ و امتحان آن را در طول ترم از طریق معرفی به استاد بگذراند.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در درس معرفی به استاد نمره مردودی گرفت در نیمسال بعد ملزم به انتخاب مجدد آن درس و شرکت در کلاس مربوط و کسب نمره قبولی است.

تبصره ۳: در مواردی که در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه دانشجویی دوره روزانه حداکثر ۲۴ واحد درسی و دانشجویی دوره شبانه حداکثر ۲۰ واحد درسی باقی داشته باشد در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با نظر دانشکده می تواند کلیه آن واحدها را انتخاب نماید.

ماده ۱۳ (از آیین نامه ها)

آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها در دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته همه رشته های تحصیلی که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در يك یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس پیش نیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب، در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند. تبصره ۱- تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی برعهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و براساس پیشنهاد گروه های آموزشی است. تبصره ۲- سازمان سنجش آموزش کشور، پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها را در هر يك از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار می دهد. تبصره ۲- ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها، در دانشگاه ها از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجویی، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجویی، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است. تبصره ۴- به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل ۸ واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حد اکثر يك نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

ماده ۱۴ (از آیین نامه ها)

حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته روزانه ۳ سال و در دوره های کارشناسی پیوسته روزانه ۶ سال و در دوره های شبانه به ترتیب ۳/۵ سال و ۷ سال است. در صورتی که دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از دانشگاه مربوط اخراج می شود.

ماده ۱۵ (از آیین نامه ها)

حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از چهارهفدهم، عملی و آزمایشگاهی از دوهفدهم و کارآموزی در عرصه از یکدهم مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب میشود. تبصره ۱- غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در ماده ۱۵، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد مربوطه موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تأیید دانشکده خواهد بود. تبصره ۲- در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از میزان تعیین شده در ماده ۱۵ باشد ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود. در این حال رعایت حداقل ۱۲ واحد برای دوره روزانه و ۱۰ واحد برای دوره شبانه در هر نیمسال الزامی نیست و نیمسال مذکور به عنوان يك نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب میشود.

ماده ۱۶ (از آیین نامه ها)

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است. و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده ۱۷ (از آیین نامه ها)

دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی، فقط در مهلتی کمتر از دو هفته پس از شروع نیمسال تحصیلی حداکثر دو درس دیگر اخذ نماید یا دو درس اخذ شده خود را حذف یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جا به جا نماید، مشروط بر آنکه تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر تجاوز نکند. تبصره ۱- غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه و یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد، جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجویی (میزان تعیین شده در ماده ۱۵) محاسبه و مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد. تبصره ۲- حذف و اضافه در دوره تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده ۱۸ (از آیین نامه ها)

در صورت اضطرار، دانشجو می تواند تا ۵ هفته به پایان نیمسال تحصیلی مانده، فقط یکی از دروسهای نظری خود را با

(ها)	تأیید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر آنکه اولاً غیبت دانشجوی در آن درس بیش از چهار هفدهم مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد در دوره روزانه و ۱۰ واحد در دوره شبانه کمتر نشود.
ماده ۱۹ (از آیین نامه ها)	حذف کلیه درسهای اخذ شده در يك نیمسال، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال، تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. تبصره: حذف کلیه درسهای اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تأیید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.
ماده ۲۰ (از آیین نامه ها)	ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیتهای آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است. تبصره: برگزاری امتحان کتبی پایان نیمسال برای هر درس نظری الزامی است.
ماده ۲۱ (از آیین نامه ها)	ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه با توجه به موارد زیر انجام میشود: ۱- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه ای و حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران و مراجعین و کارکنان واحد مربوط. ۲- حضور مرتب و تمام وقت. ۳- ۲۱-۲- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط واحد مربوط. ۴- ۲۱-۴- افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه. ۵- ۲۱-۵- شرکت در امتحانات پایانی واحدها و کسب نمره لازم.
ماده ۲۲ (از آیین نامه ها)	نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، بر اساس مفاد مندرج در ماده ۲۰ و ۲۱ به صورت نمره تعیین می شود و نمرات دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست مشخص میگردد.
ماده ۲۳ (از آیین نامه ها)	حداقل نمره قبولی در هر درس نظری و آزمایشگاهی ۱۰ و کارآموزی و کارآموزی در عرصه ۱۲ می باشد. دانشجویی که در هر يك از دروس اجباری مردود شود، در اولین فرصت، ملزم به تکرار آن است. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوط و میانگین کل منظور میشود. تبصره ۱- اگر دانشجویی در يك درس اختیاری مردود شود، به جای آن درس می تواند از جدول دروس اختیاری در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب کند. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوط و میانگین کل منظور میشود. تبصره ۲- هر يك از دروس نظری و عملی نمره مستقل دارند، اما نمره دروس نظری - عملی که يك درس محسوب می شوند، معدل دو قسمت نظری و عملی و با توجه به ضرایب هر کدام است. در صورتی که معدل دو قسمت نظری و عملی به ۱۰ نرسد و یا یکی از آنها از ۸ کمتر باشد، هر چند معدل به ۱۰ رسیده باشد هر دو قسمت باید مجدداً تکرار شود.
ماده ۲۴ (از آیین نامه ها)	در موارد استثنایی، نمره کارآموزی در عرصه و دروسی که در برنامه آموزشی مصوب، توأم با پروژه ارائه می شوند در صورتی که به تشخیص استاد و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول يك نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می گردد. نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل گردد. بدیهی است ثبت نمره ناتمام در نیمسالی خواهد بود که دانشجو واحد را اخذ نموده است.
ماده ۲۵ (از آیین نامه ها)	استاد موظف است گزارش نمره نهایی هر درس را حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان آن درس به اداره آموزش دانشکده یا واحد مربوط تسلیم نماید. تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو می تواند حداکثر تا ۳ روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتباً به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.
ماده ۲۶ (از آیین نامه ها)	اداره آموزش هر دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات دانشجویان را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، به آموزش

کل دانشگاه تسلیم نماید. تبصره : نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیر قابل تغییر است.

ماده ۲۷ (از آیین نامه ها)

در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال محاسبه و در پایان دوره تحصیلی نیز، میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه و در کارنامه وی ثبت میشود. تبصره ۱- برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب میشود و مجموع حاصل ضربها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است تقسیم میشود. تبصره ۲- دوره تابستانی، به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود. نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی میگذراند، تنها در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب میشود.

ماده ۲۸ (از آیین نامه ها)

میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از ۱۲ باشد، در غیر این صورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود. تبصره ۱: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه برای دوره روزانه کمتر از ۱۲ واحد و برای دوره شبانه کمتر از ۱۰ واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نخواهد شد ولیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی محاسبه خواهد شد. در مواردی که به علت مشکلات دانشجو، در دوره روزانه تعداد واحدها کمتر از ۱۲ واحد، و در دوره شبانه کمتر از ۱۰ واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد. تبصره ۲: هر دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن دانشجو را هر بار به وی و اولیاء او کتباً اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط نماید. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانعی در اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۲۹ (از آیین نامه ها)

دانشجویی که بصورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی در دوره روزانه و بیش از ۱۲ واحد درسی در دوره شبانه را ندارد. تبصره: در موارد استثنایی، در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه با توجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجو، ارائه واحد بیشتر از حد مقرر به دانشجو مشمول ماده ۲۹ به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. در هر صورت این تعداد بیش از بیست واحد درسی در دوره روزانه و ۱۸ واحد درسی در دوره شبانه نباید باشد.

ماده ۳۰ (از آیین نامه ها)

در صورتی که میانگین نمرات دانشجو در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در دو نیمسال تحصیلی، اعم از متوالی یا متناوب و کارشناسی پیوسته در سه نیمسال متوالی یا چهار نیمسال متناوب، کمتر از ۱۲ باشد در هر مرحله ای از دوره که باشد، از ادامه تحصیل محروم میشود.

ماده ۳۱ (از آیین نامه ها)

دانشجویی که به لحاظ مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته محروم می شود و با دانشجویی که تمایل به ادامه تحصیل در آن مقطع را ندارد، میتواند پس از تطبیق واحدها مطابق قوانین و مقررات مربوط و گذراندن واحدهای کمبود در مقطع پایین تر و با رعایت سایر ضوابط مربوط، در دوره کاردانی رشته تحصیلی خود فارغ التحصیل شود. تبصره ۱: در صورتی که مقطع پایین تر رشته دانشجو در آن دانشگاه دایر نباشد دانشجو میتواند پس از اخذ پذیرش از دانشگاه دیگری که مقطع کاردانی رشته مربوط در آن دایر است ادامه تحصیل داده و فارغ التحصیل شود. مدرک تحصیلی دانشجو توسط دانشگاه مقصد صادر میشود. تبصره ۲: در صورتی که رشته تحصیلی دانشجو در مقطع پایین تر، برنامه مصوب و دایر نداشته باشد، دانشجو می تواند با نظر گروه آموزشی مربوط، به یکی از رشته های موجود نزدیک به رشته تحصیلی خود، در مقطع پایین تر، در آن دانشگاه یا دانشگاه دیگر تغییر رشته دهد و پس از تطبیق واحدها با برنامه رشته جدید مطابق مقررات مربوط و گذراندن واحدهای کمبود، در مقطع کاردانی رشته جدید فارغ التحصیل شود. بدیهی است که تطبیق واحدها و تعیین دروس کمبود، بر عهده گروه آموزشی دانشگاه پذیرنده است. حداکثر فرصت مجاز جهت اخذ پذیرش از دانشگاه دیگر یک نیمسال می باشد.

ماده ۳۲ (از آیین نامه ها)

دانشجویی که بدلیل مشروط شدن بیش از حد از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد به غیر از رشته قبلی خود، در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد. دانشگاه پذیرنده می تواند، واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و طبق ضوابط آیین آیین نامه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

ماده ۳۳ (از آیین نامه ها)

دانشجو می تواند پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی، در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر

<p>(ها)</p>	<p>برای يك نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته برای دو نیمسال متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند . دانشجویان دوره شبانه می توانند در هر يك از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای دو نیمسال و در دوره های کارشناسی پیوسته حداکثر برای ۲ نیمسال متوالی یا متناوب، از مرخصی تحصیلی استفاده کنند. تبصره ۱- موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو در اولین نیمسال تحصیلی با شورای آموزشی دانشگاه می باشد. تبصره ۲- مدت مرخصی تحصیلی، جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب میشود.</p>
<p>ماده ۲۴ (از آیین نامه ها)</p>	<p>تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشگاه تسلیم گردد. تبصره ۱: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم گیری به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. تبصره ۲- اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتبا به وی ابلاغ نماید. تبصره ۳: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجو می باشد.</p>
<p>ماده ۲۵ (از آیین نامه ها)</p>	<p>دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل در کلیه رشته های علوم پزشکی می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از يك نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.</p>
<p>ماده ۲۶ (از آیین نامه ها)</p>	<p>دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تأیید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می توانند از حداکثر يك نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.</p>
<p>ماده ۲۷ (از آیین نامه ها)</p>	<p>دانشجویی که به عنوان همسر یکی از کارکنان دولت، یا همسر یکی از دانشجویان بورسیه به عنوان همراه به خارج از کشور اعزام می شود، می تواند با ارائه حکم مأموریت همسر و به تشخیص و تأیید شورای آموزشی دانشگاه، علاوه بر استفاده از میزان مرخصی مجاز در طول دوره تحصیل تا ۴ سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، بهره مند گردد.</p>
<p>ماده ۲۸ (از آیین نامه ها)</p>	<p>دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشگاه یا دانشکده تسلیم نماید . این دانشجو مجاز است فقط برای يك بار حداکثر تا یکماه قبل از پایان همان نیمسال تقاضای انصراف خود را پس بگیرد پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد. تبصره : دانشجویی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدرک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.</p>
<p>ماده ۲۹ (از آیین نامه ها)</p>	<p>انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از يك دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.</p>
<p>ماده ۴۰ (از آیین نامه ها)</p>	<p>انتقال دانشجو یا توافق دانشگاه های مبداء و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است: ۱-۴۰-۱ - ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبداء از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد. ۲-۴۰-۲ - متقاضی حداقل يك نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبداء گذرانده باشد. ۳-۴۰-۳- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد. ۴-۴۰-۴ - میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی، حداقل ۱۲ باشد. تبصره: انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاه های اجرایی خاص تعهد سپرده اند با رعایت شرایط ماده ۴۰ و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط، امکان پذیر است.</p>
<p>ماده ۴۱ (از آیین نامه ها)</p>	<p>انتقال دانشجو به هر يك از دانشگاه های تهران ممنوع است جز در موارد زیر: ۱-۴۱-۱ - شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود. ۲-۴۱-۲ - بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجو، به نحوی که به تشخیص شورای عالی پزشکی قادر به ادامه زندگی به طور مستقل نباشد. ۳-۴۱-۳- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد به تأیید مراجع ذیربط. تبصره ۱- هر يك از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته</p>

باشد. تبصره ۲- برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت او در تهران باید به تأیید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد. تبصره ۳- در موارد استثنایی چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجوی باشد، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد، همسر او میتواند به تهران منتقل شود. تبصره ۴- صحت هر یک از موارد مذکور باید به تأیید دانشگاه مقصد نیز برسد.

ماده ۴۲ (از آیین نامه ها)

انتقال از دوره های شبانه به روزانه و از دانشگاه های غیر دولتی به دانشگاه های دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت مبداء و مقصد و رعایت ضوابط مربوط، بلامانع است. تبصره ۱: انتقال فرزندان اعضای هیأت علمی تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود میباشد. تبصره ۲: انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی داخل کشور تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود میباشد.

ماده ۴۳ (از آیین نامه ها)

دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتباً با ذکر مورد، حداقل ۶ هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبداء تسلیم نماید.

ماده ۴۴ (از آیین نامه ها)

دانشگاه مبداء در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته، موافقت خود را همراه درخواست دانشجو و ریز نمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبداء اعلام نماید. تبصره: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبداء به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبداء قطع می شود.

ماده ۴۵ (از آیین نامه ها)

در صورت انتقال، واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها ۱۲ و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از ۱۲ و بیشتر از ۱۰ است بر عهده دانشگاه مقصد است. در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد. تبصره: تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبداء اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محسوب میشود.

ماده ۴۶ (از آیین نامه ها)

مدرك فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرك تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاه های مبداء و مقصد، با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجو قید میشود.

ماده ۴۷ (از آیین نامه ها)

انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل در هر مقطع، فقط يك بار مجاز است.

ماده ۴۸ (از آیین نامه ها)

جایجایی دو دانشجو با موافقت دانشگاه های مبداء و مقصد، پس از گذراندن حداقل يك نیمسال و در صورت اجراء شرایط زیر در طول مدت تحصیل برای یکبار بلامانع است. ۱- ۴۸ - ادامه تحصیل هر دو دانشجو در دانشگاههای مبداء از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد. ۲- ۴۸ - سال ورود به تحصیل هر دو دانشجو باید یکسان باشد و در هر صورت هر دو دانشجوی متقاضی جایجایی نباید بیش از پنجاه درصد از واحدهای دوره را گذرانده باشند. تبصره ۱- برای جایجایی دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، کسب موافقت دستگاه اجرایی ذیربط علاوه بر شرایط مذکور الزامی است. تبصره ۲-: جایجایی پذیرفته شدگان آزمون سراسری در هر سال تحصیلی با ارائه درخواست، پس از گذراندن يك نیمسال تحصیلی در دانشگاه مبداء با رعایت مفاد این فصل بلامانع است. تبصره ۳- مدرك فراغت از تحصیل دانشجویانی که جایجا شده اند، توسط دانشگاه مقصد صادر میشود.

ماده ۴۹ (از آیین نامه ها)

دانشجوی متقاضی جایجایی بایستی دو نسخه فرم مربوط به جایجایی را از دانشگاه محل تحصیل خود دریافت و

(ها)	تکمیل نموده و در فاصله پانزدهم الی پایان تیر ماه هر سال به آموزش دانشگاه مبداء تسلیم کند . تبصره ۱- دانشجوی متقاضی جایجایی منحصرآ می تواند يك دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند. تبصره ۲- تقاضای جایجایی دانشجویانی که قبلاً یکبار منتقل یا جایجا شده اند پذیرفته نخواهد شد.
ماده ۵۰ (از آیین نامه ها)	دانشگاهها پس از انقضای مهلت تعیین شده نسبت به بررسی تقاضاهای رسیده اقدام و حسب مورد يك نسخه از تقاضاهای تأیید شده را به همراه شرح واحدهایی که متقاضیان گذرانده اند به دانشگاه مقصد ارسال می دارند. تبصره : جایجایی منحصرآ يك بار در سال صورت خواهد گرفت و تقاضای جایجایی بایستی حداکثر تا پایان مرداد ماه به دانشگاه مقصد رسیده باشد.
ماده ۵۱ (از آیین نامه ها)	از ابتدای شهریور ماه هر سال تحصیلی تقاضای رسیده در شورای آموزشی و یا کمیته منتخب آن شورا در دانشگاه مقصد مورد بررسی قرار می گیرد و نتایج تصمیمات متخذه قبل از شروع نام نویسی بر اساس تقویم دانشگاهی، توسط معاون آموزشی دانشگاه مقصد به دانشگاه مبداء و از آن طریق به دانشجویان ذینفع اعلام می گردد. تبصره : جایجایی دانشجویان متقاضی پس از تصویب شورای آموزشی و یا کمیته منتخب آن شورا امری است قطعی و برای طرفین لازم الاجرا است.
ماده ۵۲ (از آیین نامه ها)	در مواردی که دانشجو به طور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد می تواند با توافق دانشگاه های مبداء و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را به طور موقت برای مدت معین تغییر دهد. تبصره : میهمانی از دوره های روزانه به شبانه و از دانشگاه های حضوری به غیر حضوری و از دانشگاههای دولتی به غیر دولتی و برعکس ممنوع است.
ماده ۵۳ (از آیین نامه ها)	میهمان شدن دانشجو در يك دانشگاه مشروط بر این است که دانشجو حداقل يك نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبداء گذرانده باشد.
ماده ۵۴ (از آیین نامه ها)	میهمان شدن دانشجو در يك دانشگاه برای گذراندن يك یا چند درس با موافقت دانشگاه مبداء و مقصد، به شرط آنکه تعداد واحدهای درسی مذکور کمتر از ۱۰ واحد باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبداء و مقصد در آن نیمسال از ۱۲ واحد کمتر و از بیست واحد بیشتر نشود، بلامانع است.
ماده ۵۵ (از آیین نامه ها)	هر دانشجو در هر رشته می تواند حداکثر يك نیمسال در دوره کاردانی و یا کارشناسی ناپیوسته و دو نیمسال در دوره کارشناسی پیوسته، در يك دانشگاه، به طور تمام وقت، به صورت میهمان تحصیل کند . در هر حال واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان، چه بصورت تمام وقت، و چه بصورت تك درس در يك یا چند دانشگاه گذرانده است، نباید از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره تجاوز کند. تبصره : انتخاب واحد دانشجو چه به صورت تك درس و چه به صورت تمام وقت باید با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبداء و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.
ماده ۵۶ (از آیین نامه ها)	واحدهایی که دانشجوی میهمان در يك یا چند دانشگاه می گذراند، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبداء ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد. حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد ۱۲ می باشد و واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است باید مجدداً بگذراند.
ماده ۵۷ (از آیین نامه ها)	مدرك فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط دانشگاه مبداء صادر می شود.
ماده ۵۸ (از آیین نامه ها)	دانشجو در طول دوران تحصیل در مقطع کاردانی و کارشناسی پیوسته می تواند با داشتن شرایط زیر و موافقت

دانشگاه ذریع از رشته ای به رشته دیگر تغییر رشته دهد: ۵۸-۱ - ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد. ۵۸-۲ - حداقل یک ششم و حداکثر یک دوم واحدهای دوره را گذرانده باشد. ۵۸-۳ - نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به دانشگاه از نمره آزمون پایین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال در دانشگاه مقصد کمتر نباشد. ۵۸-۴ - با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی موردنیاز در رشته جدید را داشته باشد. تبصره ۱- تغییر رشته در مقطع کارشناسی ناپیوسته ممنوع است. تبصره ۲- تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذریع امکان پذیر است. تبصره ۳- تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاصی پیش بینی شده است، موکول به احراز شرایط مربوط است. تبصره ۴- دانشجو در طول تحصیل خود تنها یک بار میتواند تغییر رشته دهد.

(ها)

تغییر رشته در مقاطع هم سطح صورت می گیرد، در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر امکان پذیر است.

ماده ۵۹ (از آیین نامه ها)

در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین فرصت در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید. پس از ثبت نام، دانشجو اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

ماده ۶۰ (از آیین نامه ها)

تبصره ۱- اقدام نکردن دانشجو به ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی میشود و حق تغییر رشته تا پایان دوره سلب می شود.

تبصره ۲- دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات رشته قبلی می باشد.

در صورتی که دانشجو همزمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است. تبصره: تغییر رشته توأم با انتقال از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر عکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال، بلامانع است.

ماده ۶۱ (از آیین نامه ها)

دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی، بادروس رشته جدید، حداقل ۸۰ درصد اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس نیز از ۱۲ کمتر نباشد.

ماده ۶۲ (از آیین نامه ها)

تبصره ۱- دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی، برای دانشجو در رشته جدید منظور میشود.

تبصره ۲- در صورتی که تعداد واحدهای دروس پذیرفته نشده دانشجو، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمیشود.

متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را همراه با مدارک لازم حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم نماید.

ماده ۶۳ (از آیین نامه ها)

چنانچه دانشجو از مقطع کارشناسی پیوسته به مقطع کاردانی تغییر رشته دهد، حداکثر مدت مجاز تحصیل بر مبنای دوره کاردانی محاسبه و به ازای هر بیست واحد پذیرفته شده از دانشجو حداکثر یک نیمسال از طول مدت مجاز تحصیل وی کاسته میشود.

ماده ۶۴ (از آیین نامه ها)

چنانچه دانشجو در دوران تحصیل دچار بیماری یا سانحه ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و به تأیید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در آن رشته و یا امکان بهره گیری از کارایی حاصل از آن را طبق جدول نقص عضو از دست بدهد، اجازه ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری

ماده ۶۵ (از آیین نامه ها)

که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجویان از رعایت شرایط موضوع ماده ۵۸ به استثنای بند ۱ معاف خواهد بود تبصره: در مواردی که دانشجویان در طول دوره تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو مؤثر گردند به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشند، می توانند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه به رشته ای در گروه آزمایشی دیگر که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، پس از کسب موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته دهد.

ماده ۶۶ (از آیین نامه ها)

معادلسازی و پذیرش دروسی که دانشجویان قبلاً در دانشگاهها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایطی به شرح زیر مجاز است: ۱- ۶۶-۱- دانشجویان با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشند. ۲- ۶۶-۲- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم تحقیقات و فناوری باشد. ۳- ۶۶-۳- تحصیل دانشجویان در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد. ۴- ۶۶-۴- محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجویان با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی حداقل ۸۰ درصد اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از ۱۲ کمتر نباشد. تبصره ۱- معادلسازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین تر امکانپذیر است. تبصره ۲- معادلسازی و پذیرفتن دروس توسط گروه های آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود. تبصره ۳- نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجویان در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمیشود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجویان محسوب خواهد شد. تبصره ۴- به ازاء هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده دانشجویان، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته میشود.

ماده ۶۷ (از آیین نامه ها)

میانگین کل نمرات دانشجویان در پایان دوره تحصیل باید حداقل ۱۲ باشد تا در رشته تحصیلی خود حسب مورد مدرک کاردانی، کارشناسی پیوسته و یا کارشناسی ناپیوسته دریافت کند. در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجویان از ۱۲ کمتر باشد چنانچه از نظر طول مدت تحصیل مانعی نداشته باشد. میتواند حداکثر تا ۲۰ واحد درسی از دروسهای را که با نمره کمتر از ۱۲ قبول شده است در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، در یک نیمسال تحصیلی و در دوره کارشناسی پیوسته، در ۲ نیمسال تحصیلی مجدداً انتخاب و آن دروس را تکرار کند تا میانگین کل خود را جبران نماید. در این صورت نمرات دروس تکراری علاوه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجویان ثبت و در محاسبه میانگین کل نمرات او محسوب میشود.

تبصره ۱- در صورتی که دانشجویان مطابق مفاد ماده ۶۷ دروس تکراری را اخذ نمایند و در امتحان آن دروس مردود شوند، چنانچه پس از احتساب کلیه نمرات قبولی، ردی و تکراری میانگین کل وی به ۱۲ رسیده باشد، قبولی قبلی او در آن درس ملاحظه عمل است و دانشجویان می توانند فارغ التحصیل شوند. در صورتی که میانگین کل وی به ۱۲ نرسیده باشد، چنانچه دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته باشند از تحصیل محروم و اخراج می شوند و در صورتی که دانشجویان مقطع کارشناسی پیوسته باشند، دانشجویان در آن درس مردود است و علیرغم این که قبلاً در آن درس نمره قبولی کسب نموده بایستی مجدداً آن درس را با رعایت مفاد ماده ۶۷ تکرار نمایند.

تبصره ۲- دانشجویانی که نتوانند یا نخواهند از مقررات مذکور در این ماده استفاده کنند یا علیرغم استفاده از آن نتوانند کمبود میانگین کل نمرات خود را جبران نمایند در صورتی که مقطع تحصیلی او کاردانی یا کارشناسی ناپیوسته باشد از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتی که در مقطع کارشناسی پیوسته باشد براساس ماده ۳۱ و تبصره های آن اقدام میگردد.

ماده ۶۸ (از آیین نامه ها)

دانشجویانی که کلیه واحدهای درسی یکی از مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و براساس مقررات آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد فارغ التحصیل آن دوره شناخته میشود.

تبصره ۱- تاریخ فراغت از تحصیل دانشجویان روزی است که آخرین نمره درسی وی توسط استاد به اداره آموزش دانشکده تحویل میشود.

تبصره ۲- با توجه به تبصره ۱ و رعایت دقیق مفاد ماده ۲۵ ضرورت دارد هر دانشگاه در هر نیمسال، زمان خاصی را برای اعلام فراغت از تحصیل دانشجویان تعیین و مقدمات آن را فراهم سازد.

تبصره ۳- قید کلمه شبانه در مدارک فراغت از تحصیل دانش آموزان دوره های شبانه الزامی است.

ماده ۶۹ (از آیین نامه ها)

این آیین نامه در ۱۲ فصل و ۶۹ ماده و ۸۱ تبصره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۳ مصوب گردید و برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۲ وارد دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی می شوند لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد تمام آیین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعملهای مغایر با آن برای این گروه از دانشجویان لغو می شود.

